

דרישה ללקיחת אחריות דחופה על יוקר המחיה והבטחת מזון בסיסי ובריא לכלל המשפחות

לכבוד ממשלת ישראל,

אנו, רבנים, רבניות, רבות ומובילי קהילות שונות, פונים אליכם במכתב זה מתוך דאגה עמוקה למצבם הכלכלי של האזרחים במדינת ישראל. יוקר המחיה, המכביד על משפחות רבות, פוגע ביכולתם הבסיסית לאכול מזון מזין ובריא, פוגע בנושיות בשכבות הנמוכות ומפר את העיקרון היהודי הבסיסי של חובת התמיכה בכל מי שידו אינה משגת ובפרט לוודא שאין עניים הרעבים ללחם.

ככל שהמחירים במגוון תחומים רק הולכים ועולים, אנו עדים לכך שאנשים שחיים בעוני ואף המעמד הבינוני מתקשים לעמוד בעול הכלכלי. משפחות רבות נאלצות לבחור בין צרכים בסיסיים, והדבר פוגע לא רק ברווחתן אלא גם בבריאותן.

"שִׁפְטִים וְשִׁטְרִים תִּתֶן לָךְ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ" (דברים טז, יח) - ההלכה משמיעה קול ברור לגבי החובה להעמיד אחראי שיטור ושפיטה גם על שערי המחירים בשוק למניעת הפקעת מחירים, שמירה על מחיר ורווח הוגן - במיוחד במצרכי מזון שהם "חיי נפש" - כלומר מזונות בסיסיים. כמו כן יש למנוע "אצירת פירות" - התערבות מלאכותית, תיאום מחירים ויצירת מונופולים בשוק (שולחן ערוך חושן משפט רלא כ-כז).

גם כאשר בית הדין לא מממש את הסמכות המקראית, רשאים "בני העיר" לקבוע סכום קצוב למוצרי מזון, ונציגי הקהילה מקבלים את הסמכות לממש זאת.

גם החסידיים הגדולים ביותר של "שוק חופשי" אינם יכולים לקבל השתוללות חסרת רסן - חובת המדינה לאפשר רווח הוגן, אך לא כזה המגביר את העוני ואת הפגיעה הבריאותית באזרחי המדינה.

ברור כי במדינת ישראל הריבונית ישנה חובה על המדינה כנציגת האזרחים לפעול עם הגורמים המתאימים להביא לפיקוח ושמירת מחירים הוגנים ושווים לכל נפש, לפעול וליצור רגולציה מתאימה ואף צעדי אכיפה וענישה מתאימים.

יתרה מזו, המדינה עצמה תורמת לעליית מחירים בהעלאת מס ערך מוסף. עליית המע"מ האחרונה כצעד להתמודד עם נטל המלחמה יכולה להיות צעד לגיטימי אבל לא על חשבון מניעת מזון מילדי עניים. במקביל לעליית המע"מ הכללית יש לבטל את המע"מ על מוצרי היסוד המופיעים ברשימת "סל מזון בריא" שחיבר משרד הבריאות - כפי שנעשה לגבי פירות וירקות.

שר האוצר חיווה את דעתו כי המדיניות שלו מבוססת על "אם-בְּחֻקְתִּי תִלְכוּ [...] וְנִתְּתִי גְּשָׁמֵיכֶם בְּעֵתָם" (ויקרא כו, ג-ד). האמונה היהודית רואה בברכת שמים וחלילה עצירתם תוצאה של פעילות מוסרית ולא מעמד כלכלי - שפע התנובה המגיע לאדם מהאדמה, ראוי שיגיע לכולם ולא רק לעשירים. אין העניים אלו שאמורים לספוג לבדם את הקללה או את עלויות המלחמה. אין רשע גדול יותר בעיני חז"ל מזה הגוזל רק מהעניים - ובהחלט נראה שגורמים רבים במשק המזון מעלים מחירים, תוך התעלמות מוחלטת מהגורמים הממשלתיים האמורים לפקח עליהם, ורומסים על ידי כך דווקא את החלשים ביותר. לא במדיניות כזו ננצח את אויבנו הקמים עלינו.

"הֲלוֹא פָּרַס לְרַעֲב לַחֲמֶךָ" (ישעיהו נח, ז). אותו הלחם שאתה אוכל - פרוס ממנו לרעב. לא יתכן מצב בו לשבעים יש אוכל בריא בהישג יד, ואילו הרעבים אמורים להסתפק באוכל חסר ערך תזונתי ראוי, ואף מוותרים על ארוחות כליל.

על החתום :

הרב קובי וייס	הרב דניאל דניאל	הרבה מעיין בלדינג-ציון
הרב אבי דבוש	הרבה דקלה דרוקמן-שרצר	הרבה מעין טורנר
הרבה אביגיל דאובר שטרן	הרבה הדס זריז רון	הרבה מרילין גולד
הרב אבידן פרידמן	הרבה חביבה נר-דוד	הרב משה יהודאי
הרב אהוד בנדל	תלמידת הרבנות חביבה פדיה	הרב מתתיהו פוטרמן
הרב אהרון ליבוביץ	הרבה חיה רואן בקר	הרבה נועה מזור
הרב אהרלה פוקס	הרבנית חיה ארנסט	הרבה נטלי לסטרגר
הרב אורי רגב	הרב חיים נהון	הרבה נעמה דפני
תלמידת הרבנות אוריאנה גולן	הרבה חן בן אור צפוני	הרב נרדי גרין
הרב אורית רוזנבליט	הרבה טלי גורן-ספיר	הרבה סגלית אור
הרבה אורית רז	הרבה טליה אבנון	הרבה סטיסי בלנק
הרבה אורלי מוס	הרב יהודע עמיר	הרבה סיגל אשר
הרב אייל ישפה	הרב יהורם מזור	הרבה סילבנה קנדל למדן
הרבה איימי לוי	הרבה יוני יחיאל	הרב עדיאל שושני
הרבה אילה שני	תלמיד הרבנות יוסי אלמכיאס	הרב עודד מזור
הרבה אילה רונן סמואלס	הרב יורם גלילי	הרב עזרא אנדי
הרבה אילנה עב"ו גולן	הרב יחיאל גריינמן	הרב עידית לב
הרב איריס יניב	הרבה יעל שפיר גריבי	הרב עמיחי לאו-לביא
הרב אלעד ארנון	הרבה יעל וורגן	הרב עפר בית הלחמי
הרבה אמירית רוזן	תלמידת הרבנות יעל אופיר	תלמידת הרבנות עפרה ליבוביץ
הרב אמנון ריבק	הרבה יעל כץ	הרבה ציפי חורי
הרב אפרים זדוף	הרבה יעל קריא	תלמידת הרבנות קרן ברנד
הרבה אריאלה גרץ ברטוב	הרב כנרת שריון	תלמידת הרבנות קרן סיקסיק
הרבה בינה פבזנר	הרבנית לאה שקדיאל	הרב ראובן גרינוולד
הרב בנימין דניאל מיניץ	הרבה לאנה זילברמן סולוביי	הרב רגב יעקובוביץ
הרב גיסי בורק	הרב לוי ויימן-קלמן	הרב רונן לוביץ
הרב גבי ברזלי	הרב לוי לאור	הרבה ריבי דרור
גדעון אדמנית	הרבה ליאורה אזרחי ורד	הרבה רינת בר חיים
הרב גיל נתיב	הרבה לילך וסיד	הרבה רינת צפניה שוורץ
תלמידת הרבנות גילי רוזן כץ	הרב ליפז ויניצקי	הרבה שושנה שלו
הרבה גלית אורן מורן	הרבה מאיה ליבוביץ	הרב שי זרחי
הרבנית דבורה עברון	הרב מאיר וילנסקי	הרבה שרה כהן
הרב דובי אביגור	הרבה מור שמעוני	תלמידת הרבנות שרון גלפרין
הרב דוד גודמן	הרב מיכאל אבן דוד	תלמידת הרבנות תמר גדרון
הרב דורון רובין	הרב מיכאל מרמור	הרבה תמר אלעד-אפלבוס
הרבה דליה מרקס	הרבה מיכל זמיר	הרבה תמר גור קראוזה
הרב דנה שרון	הרבה מיכל טל-יה	הרב תמרה שיפרין
הרב דני סגל	הרבה מיכל קן תור	
הרב דניאל בורשטיין	הרב מני גל	